

Saa, der kommer Spørgsmaalet frem om Betydningen af, at Kirkens Stilling er fri — for at udtrykke mig saaledes. Har man Forstaelse af, hvilken uendelig Vigtighed det har, at Kirken kan staa med oprejst Hoved og ikke skal lade sig forekaste, at den tiltvinger sig nogen Indflydelse eller Magt, men kun indlader sig paa at tage mod dem, som komme frivilligt til den, saa forstaar man ogsaa, hvilken Betydning det har, om man for de 3—4 Procents Skyld alligevel indfører denne Foranstaltning. Men naar man ikke ser, hvor krænkelige det er for den kristne Kirke, at staa som Led i en Tvangsforanstaltning, saa forstaar man ogsaa, at man vejer Bøværigheder, som vi ikke tillægge nogen videre Betydning, mod de 3—4 Procent. Naar den højtærede Minister antydede, at der kunde blive Tale om at indhente Udtalelser fra Geistligheden i Landet over, vil jeg ikke opmuntre ham dertil, fordi jeg ikke anser Geistligheden for at være den, som skal hjælpe os til kirkelige Fremstrid her i Landet. Det har Erfaringen noksom vist, at selv over for de kirkelige Fremstrid, der hidtil ere gjorte, og som nu ikke længere møde Misbilligelse fra nogen Side, har Geistligheden i mange Tilfælde staaet som en Mur; den har været Reaktionen's faste Borg paa alle saadanne Omraader. Det skulde kun glæde mig, hvis det ærede Medlem for Bogenie havde Ret i sin Opfattelse af Geistlighedens Mening om den Sag; men jeg tør dog ikke paa Forhaand opfordre den højtærede Minister til at indhente den, hvor megen Betydning jeg end for Geistlighedens egen Skyld tillægger en Reform, som denne. Jeg tvivler nemlig om, at de geistlige selv i tilstrækkeligt Omfang have Blik derfor; men det er jo ikke noget Bevis for, at det ikke kirkelig set er ligesaa berettiget som nødvendigt.

Til det ærede Medlem for Odense Amts 8de Valgkreds vil jeg sige, at naar han bebrejdede os, at vi her havde snøet tre Strengesammen, og at det kun vilde sinke og hindre Lovforslaget, kan det jo ikke være Tilfældet, naar man paa Forhaand gaar ud fra, at Forslaget ikke bliver til Lov, og det gik jo ogsaa det ærede Medlem ud fra. Naar man derimod betoner Vigtigheden af, at der vækkes Stemning for Sagen rundt om i Landet, er det ikke umiddelbart indlysende, at det skulde være en Mangel, at vi have taget disse to andre Strengesammen, thi saa kunne maasse Folk, som have Interesse for den ene Del deraf, ogsaa saa Interesse for den anden. Dertil kommer, at de Udtalelser, der ere fremkomne fra den højtærede Justitsminister, og ogsaa fra anden Side, paa ingen Maade

synes at tyde paa, at vor Modifikation af Egtefabsbetingelserne paa nogen Maade skulde lægge Sagen Hindringer i Vejen. Der er jo ikke fremkommet noget, som kunde tyde derpaa, og paa den anden Side har det stor praktisk Betydning at have en saa let Oversigt, naar man gaar til borgerligt Egtefæb og lægger Myndigheden til at indvie dette hos Lægfolk; ja, naar man vilde blive staaende ved Underøvrigheden, ved Herredsfogederne, som det blev foreslaaet i det af det ærede Medlem i sin Tid oprindelig indbragte Forslag, behøves det ikke, skønt det ikke kunde skade; men naar man, som i den Betænkning, der blev afgiven over hans Forslag, vil gaa over til Egtefabsforstandere rundt omkring i Sognene, kan jeg ikke indse, at man heller da kunde undvære en saadan Modifikation. Det ærede Medlem skildrede med stærke Ord, hvor uoverkommeligt det var for Sognefogederne at sætte sig ind i, hvilke Betingelser der skulde kræves for Egtefabs Indgaælle. Jeg tror for den Sags Skyld, at Sognefogederne, som forstandige Mennesker, der skulle vide Bested om saa meget andet, ogsaa nok kunne sætte sig ind i vor nuværende Egtefabslovgivning lige saa godt som mange Præster. Men netop for deres Skyld er dog denne Modifikation foretagen, og det ærede Medlem vil indrømme mig, at naar den gives, have Sognefogederne ogsaa Gode til at kunne sætte sig ind deri. Efter de Udtalelser, den højtærede Justitsminister fremkom med derom, tror jeg ikke, at det kan være tvivlsomt, at det er noget, som nok vil kunne forstaaes.

Derimod er det ganske vist, at Bestemmelsen i Nr. 11 kunde maasse, efter Ministerens Stilling dertil — skønt den heller ikke var saa afvisende — volde Lovforslaget Vanskeligheder, men paa den anden Side kan den ogsaa vække Stemning derfor. Jeg vil derom kun sige, at naar det ærede Medlem betegnede det som ganske urimeligt og som noget, der kunde gøre stor Skade, vække Strid o. s. v., at paalægge Egtefællerne paa et Tidspunkt, hvor det endnu ikke havde praktisk Betydning, at træffe Bestemmelser om deres Børn, deres Husvæsens Indretning o. s. v., det kunde vente, til det en Gang kom til at ligge praktisk for, saa gælder det her om nogetsteds, at saa er det for sent. Det maa nemlig ikke glemmes, at venter man med at træffe Bestemmelse om, hvem der skal have Raadighed over Børnene eller Pengene, til efter Vieshen, saa beror det hele paa Mandens Forogtdbefindende. Husfruen har saa ikke et eneste Ord at skulle have sagt, og hun kan ikke fremtvinge det